

YAP-ın Mərkəzi Qərargahında akademik Zərifə xanım Əliyevaya həsr edilmiş konfrans keçirilib

Aprelin 28-də Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Mərkəzi Aparatının və Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin birgə təşkilatlığı ilə görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın anadan olmasının 99-cu ildönümünə həsr edilmiş "Nurlu ömrün işığı" adlı konfrans keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, konfrans iştirakçıları əvvəlcə Fəxri xiyabana gələrək müasir müstəqil Azərbaycanın qurucusu, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın məzarını ziyarət edib, önünə gül dəstələri düzüblər.

Yeni Azərbaycan Partiyasının Mərkəzi Qərargahında keçirilən konfransda öncə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın, torpaqlarımızın müdafiəsi və azad edilməsi uğrunda mübarizədə canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Sonra görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın həyat və fəaliyyətinə həsr edilən sənədli film nümayiş olundu.

Konfransda giriş nitqi ilə çıxış edən YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov bildirdi ki, Zərifə xanım Əliyevanın zəngin, şərəfli ömrü yolu bugünkü və gələcək nəsillər üçün parlaq nümunədir. O, həm peşəkər həkim-mütəxəssis, həm ləyaqətli ziyalı, həm vəfah ömür-gün yoldaşı, həm də qayğıkeş ana kimi Azərbaycan tarixində silinməz izlər buraxmışdır. Zərifə xanımın çoxşaxəli fəaliyyəti ictimai əhəmiyyətli və faydalı olub. O, həm insanlara nur və şəfa bəxş edib, həm savadlı, peşəkər mütəxəssislərin yetişməsinə fəal rol oynayıb, həm də gənc nəslin milli-mənəvi dəyərlər əsasında tərbiyəsi üçün örnək yaradıb. Yəni, Zərifə xanım Əliyevanın fərdi və ictimai portreti rəngarəng, həyat yolu mənalı və nümunəvidir. Zərifə xanım Əliyevanın zəngin irsindən bəhs edərkən, ilk növbədə, oftalmologiya elminə müstəsna töhfələrinə xüsusi diqqət yetirmək lazımdır. Onun apardığı tədqiqatlar Azərbaycan tibb elminin parlaq səhifələrini təşkil edir.

Qeyd edilib ki, Azərbaycanda traxomanın xəstəlik kimi ləğv edilməsi Zərifə xanım Əliyevanın adı ilə bağlıdır. Görkəmli alim dünyada ilk dəfə olaraq görmə orqanının peşə patologiyasını araşdıraraq elmi-tədqiqat laboratoriyası yaradıb və elm almində yeni bir istiqamətin - peşə oftalmologiyasının əsasını qoyub. O, həmçinin oftalmologiyanın aktual problemlərinə həsr edilmiş çoxprofilli tədqiqatlar aparıb. Oftalmologiyanın inkişafına verdiyi töhfələrə görə akademik Zərifə xanım Əliyeva keçmiş ittifaqın oftalmologiya sahəsində ən böyük mükafatı olan SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının M.İ.Əverbax adına mükafatına layiq görüldü. Zərifə xanım Əliyeva həmin mükafata layiq görüldü ilk qadın alim idi. 150-dən artıq elmi əsərin müəllifi olan akademik çoxşaxəli həkim-oftalmoloqların yetişdirilməsində əvəzsiz xidmətlərini görə Azərbaycanın "Əməkdar elm xadimi" fəxri adına layiq görüldü. Bunlarla yanaşı, görkəmli alim SSRİ-nin Sülhü Müdafiə Komitəsinin üzvü, Azərbaycan Sülhü Müdafiə Komitəsi sədrinin müavini kimi fədakarcasına çalışıb. O, respublika "Bilik" Cəmiyyəti İdarə Heyətinin və keçmiş ittifaqın Oftalmoloqlar Elmi Cəmiyyəti İdarə Heyətinin üzvü, o cümlədən "Oftalmologiya xəbərləri" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü olub. Bu, Zərifə xanımın ictimai fəaliyyətinin də cəmiyyətimiz və respublikamız üçün faydalı, səmərəli olduğunu göstərir.

Tahir Budaqovun sözlərinə görə, Zərifə xanım Əliyeva Vətən üçün - Azərbaycanın naminə misilsiz işlər görüb. Vəfah ömür-gün yoldaşı, qayğıkeş ana kimi də bu missiyasını ləyaqətlə yerinə yetirib. Zərifə xanım Ümummilli Lider Heydər Əliyevə ailo məsuliyyətini paylaşaraq İlham Əliyev kimi övlad yetişdirib. Heydər Əliyev və Zərifə Əliyeva məktəbindən dərslər alan Prezident İlham Əliyev ata və

siyyəti ilə yanaşı, xalqa, dövlətə, Vətənə sədaqət andını gerçəkləşdirərək Azərbaycana tarixi nailiyyətlər qazandı, ölkəmizin adını qalib və qüdrətli dövlətlər sırasına yazdı. Bir sözlə, İlham Əliyev tarix yazıb və adını tarixə əbədi yazdı - hökk etdirib. Əlbəttə, övladının yüksək məqama çatması, Vətən, xalq üçün faydalı işlər görməsi hər bir valideynin ülvü məqsədi və arzusudur. İlham Əliyev isə arzularını gerçəkləşdirib. Ona görə də həm Ulu Öndər Heydər Əliyevin, həm də Zərifə xanım Əliyevanın ruhu şadırd.

Zərifə xanım Əliyevanın fəxri adları, elmi titulları, mükafatları çoxdur. Amma ən böyük mükafat, ən üstün dəyər xalqın ona sevgisi, düşüncələrdə və qəlblərdə silinməz yeri, əziz xatirəsidir. Azərbaycan qadınlarına məxsus ləyaqətli, şərəfli bir ömür yaşamış Zərifə xanım Əliyevanın işıqlı obrazı həmişə bizimlə olacaq, əziz xatirəsi daim anılacaq, qədirbilən xalqımızın qəlbində əbədi yaşayacaq!

Konfransda Azərbaycan Respublikasının səhiyyə naziri Teymur Musayev "Zərifə xanım Əliyevanın zəngin elmi irsi Azərbaycan tibb elminin parlaq səhifəsidir" mövzusunda çıxış edib. O bildirdi ki, tarixdə elə şəxsiyyətlər var ki, onların fitri istedadı, nadir biliyi və peşəkər bacarıqları, eyni zamanda, insani keyfiyyətləri, qayğıkeşliyi və nəciyyəli gələcək nəsillər üçün nümunə və örnəkdir. Bu gün anadan olmasının 99-cu ildönümünə geniş şəkildə qeyd edilən görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyeva özündə belə yüksək dəyərləri cəmləşdirən şəxsiyyət-lərdən biri idi. Nazirin sözlərinə görə, Azərbaycanın görkəmli ictimai və dövlət xadimi Əziz Əliyevin ailəsində dünyaya göz açan Zərifə xanım çox zəngin və mənalı

ömür yolu keçib. "Müasirləri tərəfindən "Cəmiyyətin təbibü" adlandırılan Əziz Əliyevin ömür yolu onun üçün əsl həyat məktəbi olub. Humanist və alicənab bir xanım, insani keyfiyyətləri, qayğıkeşliyi və nəciyyəli gələcək nəsillər üçün nümunə və örnəkdir. Bu gün anadan olmasının 99-cu ildönümünə geniş şəkildə qeyd edilən görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyeva özündə belə yüksək dəyərləri cəmləşdirən şəxsiyyət-lərdən biri idi. Nazirin sözlərinə görə, Azərbaycanın görkəmli ictimai və dövlət xadimi Əziz Əliyevin ailəsində dünyaya göz açan Zərifə xanım çox zəngin və mənalı

siyyət elə ilk andan onunla ünsiyyətə olanların yaddaşında yüksək vətəndaşlıq, humanizm və ürkə saflığın müəssəməsi kimi əbədi qaldı. Zərifə xanım sevilən, seçilən, ömrünü həsr etdiyi sənəti ilə bu istedadını tam gerçəkləşdirib bildirdi. "İnsan biliyi ilə mütləq cəmiyyətə fayda verməli, xeyirxah əməlləri ilə özümdən sonra iz qoymalıdır", - deyən Zərifə xanım üçün xeyirxahlıq hər zaman həyat tərzidir", - deyərək bildirdi.

Vurğulanıb ki, oftalmologiya üzrə milli kadrların hazırlanmasında böyük rol oynayan, elmin bu sahəsinin inkişafına dəyərli töhfələr verən akademik Zərifə Əliyevanın

həyat fəlsəfəsi çoxşaxəli və zəngindir. Azərbaycan Dövlət Tibb Universitetini bitirəndən sonra Moskvada Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda təhsil alan, sırasıyla həkimlikdən akademik zirvəsinə ucalan Zərifə Əliyevanın elmi araşdırmaları, alim kimi qazandığı böyük uğurlar Azərbaycanın tibb elmi tarixində xüsusi yer tutur. Zərifə xanımın beynəlxalq konfrans və simpoziumlarda alimlərin müzakirə mövzusunda çevrilən elmi nailiyyətləri Azərbaycan səhiyyəsinin dünyada daha geniş tanınmasına imkan verib. "Elm nurdur, lakin göz olmasa, nur da yoxdur", - deyən Zərifə xanım, ilk növbədə, həkim idi, bu peşəni çox yüksək dəyərləndirirdi.

"Zərifə Əliyeva ətrafına nur saçan böyük ziyalı idi. Bütün həyatı boyu ona pənah götürənlərin gözlərinə şəfa verən Zərifə xanım malçarıya və traxomaya qarşı fədakarlıqla mübarizə apararaq pədaqoq-alim, professor Əziz Əliyevin yolunu özüne örnək götürərək oftalmologiya elminə böyük töhfələr verib", - deyən T.Musayev diqqətə çatdırıb ki, görkəmli elm xadiminin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri də peşə oftalmologiyası idi. Oftalmologiyada peşə xəstəliklərinin yaranma səbəblərinin tədqiqi akademik Zərifə Əliyevanın adı ilə bağlıdır.

"Zərifə xanımın insani keyfiyyətləri onun elmi və peşə fəaliyyətindən heç də az dəyərli deyil. Ali cənablıq, sadəlik, nur, nəciyyəli, qayğıkeşlik, ailəsinə bağlılıq onu ən gözəl səciyyəyəndirən sözlərdir. Təsədüfi deyil ki, ölkəmizin bugünkü sürətli inkişafını, beynəlxalq nüfuzunu, möhtəşəm uğurlarını təmin edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, dövlətimizin ərazi bütövlüyünü bərpa edən Müzəffər Ali Baş Komandan məhz belə bir ailədə dünyaya gəlib, formalaşmış. Azərbaycan Prezidentinin bilik və bacarığının, qətiyyət və müdrikliyinin təməlinə Ulu Öndər Heydər Əliyevlə yanaşı, sözsüz ki, Zərifə xanımın da təsiri var. Zərifə xanım kimi müdrik bir insanın ocağının hər bir üzvünə onun nurundan pay düşüb. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva ehtiyacı olanların pənah yeri kimi tanınır, insanlara qayğısı ilə hər kəsin sevgisini qazanıb. Ölkəmizdə hazırda səhiyyə sahəsində öləd olunan nailiyyətlərdə, təhsil, mədəniyyətin,

səhiyyənin inkişafında onun böyük zəhməti var", - deyərək səhiyyə naziri vurğulayıb.

"Akademik Zərifə Əliyeva - xeyirxahlıq və humanizm müəssəməsi" mövzusunda çıxış edən YAP İdarə Heyətinin üzvü, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Bahar Muradova bildirdi ki, Azərbaycan xalqının adını və əməllərini çox böyük ehtiramla xatırladığı oğul və qızları içərisində parlaq şəxsiyyət, akademik Zərifə Əliyevanın özü-nəməxsus yeri var. O, şərəfli həyat yolu, insani keyfiyyətləri ilə yanaşı, ictimai mövqeyi ilə də təkə yaddaşlarda deyil, həm də insanlının taleyində oynadığı əhəmiyyətli roluna görə qəlblərdə və xatirələrdə yaşamaqdadır. Təsədüfi deyil ki, Zərifə xanımı şəxssən tanıyanlar onun milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığı və müasirlərindən fərqlənən böyük bəyət açır, insanpərvərliyi, sadəliyi və təvəzökarlığından ağızdolusu danışirlər.

Komitə sədrinin sözlərinə görə, Zərifə Əliyevanın əsl elm fədasisi, görkəmli tədqiqatçı-alim kimi akademik dairələrdə böyük nüfuz və hörmətə malik olduğu barədə elmi və ictimai mənbələrdə kifayət qədər rəy və mövqə mövcuddur. Gözəl ana, qayğıkeş həyat yoldaşı kimi dəyərli isə Ulu Öndər Heydər Əliyevin, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin kövrək xatirələrində əksini tapır.

B.Muradova qeyd edib ki, Zərifə xanım Əliyeva bütün şəraitlərdə nəciyyəli, mərhəmət, sədaqət və fədakarlıq kimi keyfiyyətləri öz simasında birləşdirməyi bacaran bir insan kimi xatırlanmaqdadır. Onun sözlərinə görə, Zərifə xanımı tanıyıqla mübarizə apararaq pədaqoq-alim, professor Əziz Əliyevin yolunu özüne örnək götürərək oftalmologiya elminə böyük töhfələr verib", - deyən T.Musayev diqqətə çatdırıb ki, görkəmli elm xadiminin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biri də peşə oftalmologiyası idi. Oftalmologiyada peşə xəstəliklərinin yaranma səbəblərinin tədqiqi akademik Zərifə Əliyevanın adı ilə bağlıdır.

"Zərifə xanımın insani keyfiyyətləri onun elmi və peşə fəaliyyətindən heç də az dəyərli deyil. Ali cənablıq, sadəlik, nur, nəciyyəli, qayğıkeşlik, ailəsinə bağlılıq onu ən gözəl səciyyəyəndirən sözlərdir. Təsədüfi deyil ki, ölkəmizin bugünkü sürətli inkişafını, beynəlxalq nüfuzunu, möhtəşəm uğurlarını təmin edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, dövlətimizin ərazi bütövlüyünü bərpa edən Müzəffər Ali Baş Komandan məhz belə bir ailədə dünyaya gəlib, formalaşmış. Azərbaycan Prezidentinin bilik və bacarığının, qətiyyət və müdrikliyinin təməlinə Ulu Öndər Heydər Əliyevlə yanaşı, sözsüz ki, Zərifə xanımın da təsiri var. Zərifə xanım kimi müdrik bir insanın ocağının hər bir üzvünə onun nurundan pay düşüb. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva ehtiyacı olanların pənah yeri kimi tanınır, insanlara qayğısı ilə hər kəsin sevgisini qazanıb. Ölkəmizdə hazırda səhiyyə sahəsində öləd olunan nailiyyətlərdə, təhsil, mədəniyyətin,

min miqyası haqqında təsəvvür yaratmaq üçün Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının həmin dövr üçün bir hesabatına diqqət yetirək: Hesabatda bütün dünyada 400 milyona qədər insanın traxoma xəstəliyinə tutulduğu, bunun nəticəsində 80 milyondan çox insanın korluğa düşərək olduğu bildirilib. Bu xəstəlik xüsusilə Azərbaycanın bölgələrində tüğyan edirdi. Belə bir zamanda Zərifə xanım Əliyeva məhz oftalmologiyasını seçdi. Akademik Zərifə Əliyeva böyük elmi məktəb yaratmış alimlərimizdən idi. Onun fədakar zəhməti sayəsində ərəşəyə gəlmiş dərslər, dərslilər, monografiyalar bu gün də təkə Azərbaycanda deyil, ümumən dünyada oftalmologiya elminin inkişafına xidmət edir, ixtisaslı gənc həkimlərin və bu sahədə tədqiqatlar apararaq alimlərin yetişməsinə kömək göstərir. "Kəskin virus konjunktiviti", "Keratitis, gözün damarlı traktının, torlu qişanın, görmə sinirinin xəstəlikləri, kataraktlar", "Qlaukoma və gözün hipertenziyası", "Görmə orqanının zədələnməsi", "Göz yaş axmasının fiziologiyası və histologiyası", "Şəkərli diabetdə göz xəstəlikləri", "Gözün mikrocərrahiyəsi", "Göz bəbəyi haşiyəsinin adaptasiya və müdafiə funksiyası" və bu kimi digər əsərləri Zərifə xanımın tibb elminə sanballı töhfələridir. Zərifə xanımın tibb elminin nadir səhifələrində olan iridodiaznostika və iridoterapiya problemlərinə də diqqət yönəltmişdi. Onun bu mövzuda iki monografiyası çapdan çıxıb. Bunlar "İridodiaznostikamın əsasları" və "İridodiaznostika" monografiyalarıdır. Onu da xüsusi qeyd edərkən, dünya miqyasında iridodiaznostikaya dair ilk kitablar məhz akademik Zərifə Əliyevaya məxsusdur", - deyərək akademik bildirdi.

Əmiraslanovun sözlərinə görə, həkimlik etikası da Zərifə xanım Əliyevanın daim maraqlandıran əsas məsələlərdən idi. Çünki o, özü həkimlik sənətinə bu peşənin yüksək etikası işığında sevmişdi. Onun üçün əsl həkimlik meyarı atası Əziz Əliyevin bütöv şəxsiyyəti idi. Zərifə xanım insan sağlamlığına ictimai sərvət, insanların gözlərinə nur bəxş olunmasını bəzi humanizm kimi səciyyələndirirdi. O, belə bir ali dəyərli gənc həkimlərə də ötürməyə çalışdı. Onların mənası tərbiyəsi, həkimlərin peşə fəaliyyəti ilə bağlı problemlərinin öyrənilməsi və həlli üçün əməyini əsirgəməyirdi. Zərifə xanımın bir çox məqalələri, çıxışları məhz bu məsələyə həsr olunmuşdu. Alimin "Yüksək etimad" kitabı isə bu gün də "Hippokrat andı"na sadıq qalan, özünü əsl tibb işçisi kimi yetişdirmək istəyən həkimlərin stolüstü kitabıdır.

Konfransın sonunda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2022-ci il 1 fevral tarixli sərəncamına əsasən, ölkəmizin ictimai və mədəni həyatında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə təltif olunan Zərifə Salahovaya "Şərəf" ordeni, 2022-ci il 7 mart tarixli sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının ictimai-mədəni həyatında səmərəli fəaliyyətində görə və 8 Mart - Beynəlxalq Qadınlar Günü münasibətilə təltif edilmiş bir qrup xanım isə "Tərəqqi" medalı təqdim olundu.